

land og Island er i overensstemmelse med § 37 i samarbejdsoverenskomsten af 23. marts 1962 mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige blevet underrettet om lovforslaget.

Til lovforslagets enkelte bestemmelser skal følgende bemærkes:

Til § 1.

ad 1.

Den i gældende lovs § 15 indeholdte regel går ud på at beskytte sømanden mod virkningerne i praksis af de vedtagne opsigelsesregler, der ved at kræve, at fratræden i henhold til opsigelse kun kan ske i dansk havn, med skibsfartens nuværende struktur, hvor sådan havn ofte ikke anløbes af det enkelte skib i lang tid, bevirker, at en opsigelse ofte ikke kan effektueres ved fratræden. Det tidsrum, ved hvis udløb adgang til fratræden i ikkedansk havn indtræder, er efter gældende ret fastsat til $1\frac{1}{2}$ år.

Forslaget om at nedsætte denne frist til 1 år er sammenhængende med forslaget om fristforkortelse i § 26, idet sidstnævnte paragraf, der omhandler tilfældene af fratrædelse i udenlandsk havn, for at kunne effektueres i noget større omfang må forudsætte, at en sådan fratrædelsesadgang foreligger.

Samtidig har man efter nordisk forbillede ændret den sømanden tillagte ret derhen, at der direkte tillægges ham ret til at *fratræde* — naturligvis efter afgivelse af lovligt varsel — medens reglen efter den nugældende affattelse alene tillægger ham ret til at *opsige* tjenesteforholdet.

ad 2.

Det foreslås at nedsætte den samlede tid, hvori sømanden skal have gjort tjeneste i vedkommende skib eller rederi for at opnå den særlige hjemrejseret, fra 2 år til 1 år, hvorved den enkelte sømand opnår mulighed for hyppigere hjemrejse og ferie i samvær med familie og pårørende. Paragraffens begrænsningsregler om en vis adgang for rederiet til at udskyde tidspunktet for sømandens fratræden er bibeholdt, dog at den maksimale tidsfrist for sådan udskydelse foreslås nedsat fra seks måneder til tre måneder.

Da det må forudses at ville blive følgen af forslagets gennemførelse, at antallet af hjemrejser efter fratræden i udenlandsk havn vil stige væsentligt, og da statskassen deltager med halvdelen af udgifterne ved de i henhold til sømandslovens § 26 foranstaltede hjemrejser, vil lovforslagets gennemførelse betyde øgede udgifter for statskassen. Udenrigsministeriet, der administrerer denne lovbestemmelse i praksis, har over for handelsministeriet oplyst, at statens udgifter til hjemsendelse af sø-

folk i henhold til sømandslovens § 26 i de senere år har andraget 70.000-80.000 kr. årlig. Det er særdeles vanskeligt at skønne over, hvor store de med lovforslagets gennemførelse forbundne udgifter vil blive; de vil formentlig kunne anslås til mindst 3-4 gange det nævnte beløb.

ad 3.

Det er over for handelsministeriet oplyst, at den i § 41, stk. 2, 2. pkt., foreskrevne godtgørelse i form af hyre, som rederen for et forlist skib skal yde den sømand, som er arbejdsløs som følge af forliset, ifølge den til grund for lovbestemmelsen liggende ILO-konvention nr. 8 af 9. juli 1920, jfr. bekendtgørelse nr. 6 (Lovtidende C) af 21. marts 1938, tilkommer enhver sømand uanset hans nationalitet. Det foreslås derfor at slette lovbestemmelsens betingelse om, at sømanden skal være dansk, hvilket i øvrigt er i overensstemmelse med ændringer, der allerede er foretaget i de tilsvarende bestemmelser i den norske og den svenske sømandslov. Det vil være en følge af forslagets gennemførelse, at den i medfør af sømandslovens § 85 udfærdigede kgl. anordning nr. 448 af 23. december 1952 om fremmede søfarendes ret til erstatning for arbejdsløshed, forårsaget ved skibsforslis, må ophæves.

ad 4.

Som følge af den i forslaget til lov om ændring i lov om skibes bemanning foreslåede reduktion af mandskabet i danske skibe er det fundet naturligt ved udbygning af bestemmelsen i sømandslovens § 56 om sømands adgang til hvile og søvn, at sikre sømænd af alle mandskabskategorier og i alle aldersklasser et mindstemål af hviletid i døgnet. For sømænd under 16 år, der gør tjeneste om bord i skibe på 200 BRT og derunder, er der fastsat særlige regler om hviletid i anordning nr. 445 af 23. december 1952 om nattehvil for unge mennesker i småskibsflåden.

ad 6.

Ved i lovens § 55, stk. 2, at indsætte hjemmel for regeringen til i form af kgl. anordning at give nærmere forskrifter til beskyttelse af dem, der er beskæftiget ved arbejde om bord i skibe, har det som udtalt i bemærkningerne til lovforslaget (rigsdagstidende 1951-52, tillæg A. sp. 3655) navnlig været hensigten at skabe mulighed for Danmarks ratifikation af konventionen af 1929 (revideret 1932) om beskyttelsesforanstaltninger mod ulykkestilfælde, for så vidt angår arbejdere, der er beskæftiget med lastning og losning af skibe.

Da sådanne forskrifter af offentligretlig, arbejder-